

Taarifa juu ya kuongezewa damu:

Karatasi hii taarifa inaeleza kwa nini unaweza kuwa na haja ya kuongezewa damu na nini cha kutarajia. Ongea na daktari wako kuhusu nini unahitaji (au kuhitaji) na kama kuna chaguzi nyingine katika kesi yako.

Kwa nini unaweza kuhitaji kuongezewa damu?

Unaweza kuongezewa damu kama:

- > Wewe ukipoteza kiasi kikubwa cha damu katika upasuaji, kujifungua au baada ya ajali kubwa.
- > Kuwa na upungufu wa damu (ukosefu wa seli nyekundu za damu) ambazo haziwezi kutibiwa na chuma au vitamini nyingine peke yake.
- > Mwili wako hauwezi kufanya seli mpya za kutosha za damu. Hii inaweza kuwa kutokana na tatizo la uboho au madhara ya mwili.

Aina mbalimbali za kuongezewa damu ni zipi?

Michango damu imegawanyika katika sehemu mbalimbali na kuhifadhiwa katika mifuko maalum au chupa. Unaweza kupewa tu sehemu ambayo inahitaji mwili wako. Sehemu kuu 3 ni pamoja na:

- > Seli nyekundu za damu, ambazo kubeba oksijeni kwa tishu na viungo.
- > Plateleti, ambazo kusaidia kusimamisha kutokwa na damu.
- > Plasma, ambazo zina uwezo wa kugandisha damu (kusaidia kusimamisha kutokwa na damu) na pia protini nyingine na kingamwili.

Hatari za kuongezewa damu ni zipi?

Australia ni mojawapo ya nchi zenye vifaa vya salama vya damu katika dunia lakini kama taratibu wa matibabu siku zote, kuongezewa damu si huru kutokana na hatari.

Hatari ya kawaida ya kuongezewa ni kama:

- > athari Ndogo kama vile joto kali au upele.
- > Majimaji kuwa mengi, na kusababisha matatizo ya kupumua, hasa katika watu wazee na wale wenye matatizo ya moyo.

Hatari ya kuongezewa ambayo ni ndogo sana ni kama:

- > Kupokea damu ambayo 'haiendani' na wewe.
- > athari mbaya, kwa mfano, vizio au kuumia papo hapo mapafu.
- > Maambukizi ya ukimwi, kwa mfano, bakteria au virusi.

Wafanyakazi wenye utaalamu kwa kuangalia kwa karibu kwa athari na kujibu haraka.

Kuongezwa damu kunafanyika namna gani?

Damu huingizwa kwenye mshipa, kwa kawaida katika mkono wako, kwa kutumia mpira wa plastiki laini.

Kila pakiti ya damu (kitengo) inaweza kuchukua hadi masaa 4, lakini unaweza kutolewa kwa haraka zaidi ikiwa inahitajika.

Mfanyakazi wa Hospitali atafanya uchunguzi mkali wa utambulisho wako wakati wa sampuli za damu zilizochukuliwa na tena tu kabla ya kuongezewa yako. Ni muhimu wewe kuvaa ID kitambulisho chenye jina lako kamili na tarehe ya kuzaliwa wakati ukiulizwa. Hii ni inakuzuia wewe kupewa damu vibaya (maana ya mtu mwingine). Kuongea kama kuna tatizo lolote wakati wafanyakazi wanaangalia utambulisho wako. Kuhakikisha kwamba maelezo yako (ikiwa ni pamoja na maandiko) ni sahihi 100%.

Nitajisikia namna gani wakati wa kuongezewa damu?

Watu wengi wanaona hakuna tofauti wakati wa kuongezewa damu. Baadhi hupata homa kidogo, baridi au upele. Hizi ni kawaida kutokana na majibu makali au vizuio. Hizi zinaweza kutibiwa na dawa (kupunguza homa), au kwa kutoa damu zaidi polepole.

Wafanyakazi hufuatilia kwa makini matatizo yoyote wakati wa kuongezewa. Hii ina maana ya kuangalia mapigo yako, shinikizo la damu na joto la wakati mara kwa mara. Kama wewe unaujisikia vibaya wakati wote wakati wa kuongezewa, ni muhimu ukamwambia muuguzi mara moja.

Je naweza kukataa kuongezewa damu?

Matibabu ni uchaguzi wako. Una haki ya kukataa, lakini kuna haja ya kuelewa kikamilifu madhara yake kabla ya kufanya hivyo. Kama una sababu yoyote ya kukataa kukubali kuchukuliwa damu mishipani, tafadhali basi mwambie daktari wako haraka.

Kitu cha Kuuliza daktari wako

- Kwa nini ninahitaji kuongezewa damu?
- Nini faida na hatari katika kesi yangu?
- Je kuna chaguzi zingine?
- Je kuna kitu kingine ambacho huelewi, una wasiwasi au hukuelewa vizuri.

Kama wewe una upasuaji uliopangwa:

- Je kuna kitu chochote naweza kufanya ili kupunguza haja yangu ya kuongezewa damu?
- Niko naanza anemic au chuma ya chini na jinsi gani hii inaweza kurekebisha?
- Je inawezekana kukusanya na kurudisha damu yangu ambayo imepotea wakati wa operesheni hii?

Kitu gani cha kumwambia daktari wako

Unatakiwa kumwambia daktari wako kama:

- Una sababu yoyote ya kutokukubali kuongezewa damu.
- Umekuwa na majibu au tatizo na kuwekewa damu siku zilizopita.
- Kujua kama una mahitaji yoyote maalum ya kuongezewa au mahitaji.
- Je kuna dawa zozote za kukondesha damu (kama vile aspirin, warfarin, clopidogrel, apixaban, dabigatran, rivaroxaban), ambazo zinaweza kuongeza kiasi cha kutokwa na damu. Kama wewe umefanyiwa upasuaji, muulize daktari wako kama unapaswa kuziacha kabla ya operesheni. Tafadhali kumbuka, kwa usalama wako, daktari wako anaweza kufanya uamuzi huu kwa sababu hatari ya kuacha inaweza kuwa zaidi ya faida.
- Je unatumia dawa nyingine yoyote (ikiwa ni pamoja na mitishamba) na zile zinazopatikana juu ya mapokezi (bila ruhusa ya daktari) maana baadhi ya hizo zinaweza pia kufanya damu kuwa nyembamba.

Inakuwaje kama una wasiwasi mwingine kuhusu kuongezewa damu?

Kama una matatizo yoyote, bila kujali jinsi yalivyo madogo unafikiri wanaweza kuwa, unapaswa kuzungumza na daktari wako, muuguzi au mkunga.

Kwa habari zaidi:

Kama wewe unapata mtandao na wanataka kujua zaidi kuhusu kuongezewa, unaweza kupata tovuti zifuatazo muhimu: www.mytransfusion.com.au

© Department for Health & Ageing, Government of South Australia
Hakiz zote zimehifadhiwa. *BloodSafe TP-L3-813 v1.0 2016*

*Kundi la Ushauri la Usalama wa Afya na Ubora Kundi la SA (SQCAG).

Waraka huu umerudiwa upya na kupitishwa na SQCAG* kwa ajili ya watumiaji na jamii Agosti 2016